

Luontopääoma

Humanisminpäivä 20.11.2021

Anni Huhtala

Luonto ja ympäristö osaksi hyvinvointia

- Rachel Carsonin ”Silent spring” (1962) ja Yhdysvaltain ympäristöliike
- Rooman klubin ”The limits to growth” (1972)
- Dasgupta Review (2021) – luontopääoma
Luonto tulisi ymmärtää varallisuutena, jota olisi kohdeltava sen arvon mukaisesti.

Luonnon monimuotoisuus

Luonnon monimuotoisuudella tarkoitetaan elämän monimuotoisuutta sen kaikissa eri ilmenemismuodoissaan kuten

1) yksilöiden, populaatioiden ja lajien välisten perintötekijöiden erot (geneettinen monimuotoisuus)

2) lajirikkaus (lajimonimuotoisuus)

3) eliöyhteisöjen ja ekosysteemien rikkaus (ekologinen monimuotoisuus).

Luonnon monimuotoisuutta voidaan kutsua biodiversiteetiksi, elonkirjoksi ja luonnonkirjoksi. Ihmisen kannalta oleellista on, että monimuotoisuus turvaa luonnon resilienssin, ja viime kädessä mahdollistaa elämän.

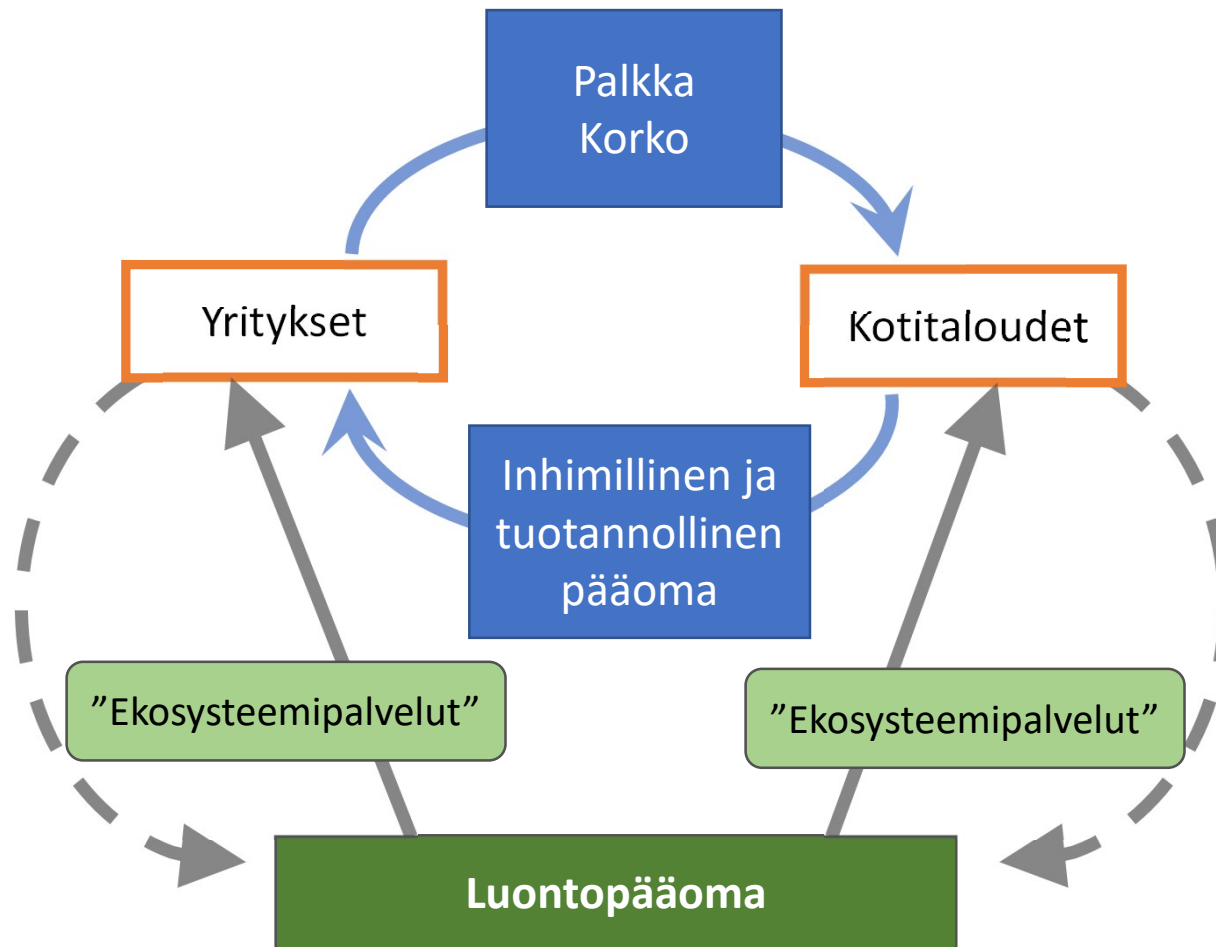
Talous ja luonto/ympäristö liittyvät läheisesti toisiinsa materiaalitaseen vuoksi

Taloudellinen toiminta

= materiaalien ja energian muokkaamista

Koska materiaa ja energiaa ei voi täydellisesti tuhota, niistä syntyy jätettä, joka lopulta päättyy luontoon.

Kestävä TALOUS

”Ekosysteemipalvelut”

Luonnon ja ihmisten hyvinvoinnin yhteys ja riippuvuus voidaan osoittaa kuvaamalla luontoa ja sen monimuotoisuutta ns. ekosysteemipalveluiden avulla.

Ekosysteemipalveluilla tarkoitetaan esimerkiksi juomavettä, riistaa, pölyttäjähönteisiä, biologista tuholaisten torjuntaa, ravinnekiertoa, päästöjen suodatusta, eroosion torjuntaa tai luonnon virkistyskäyttöä.

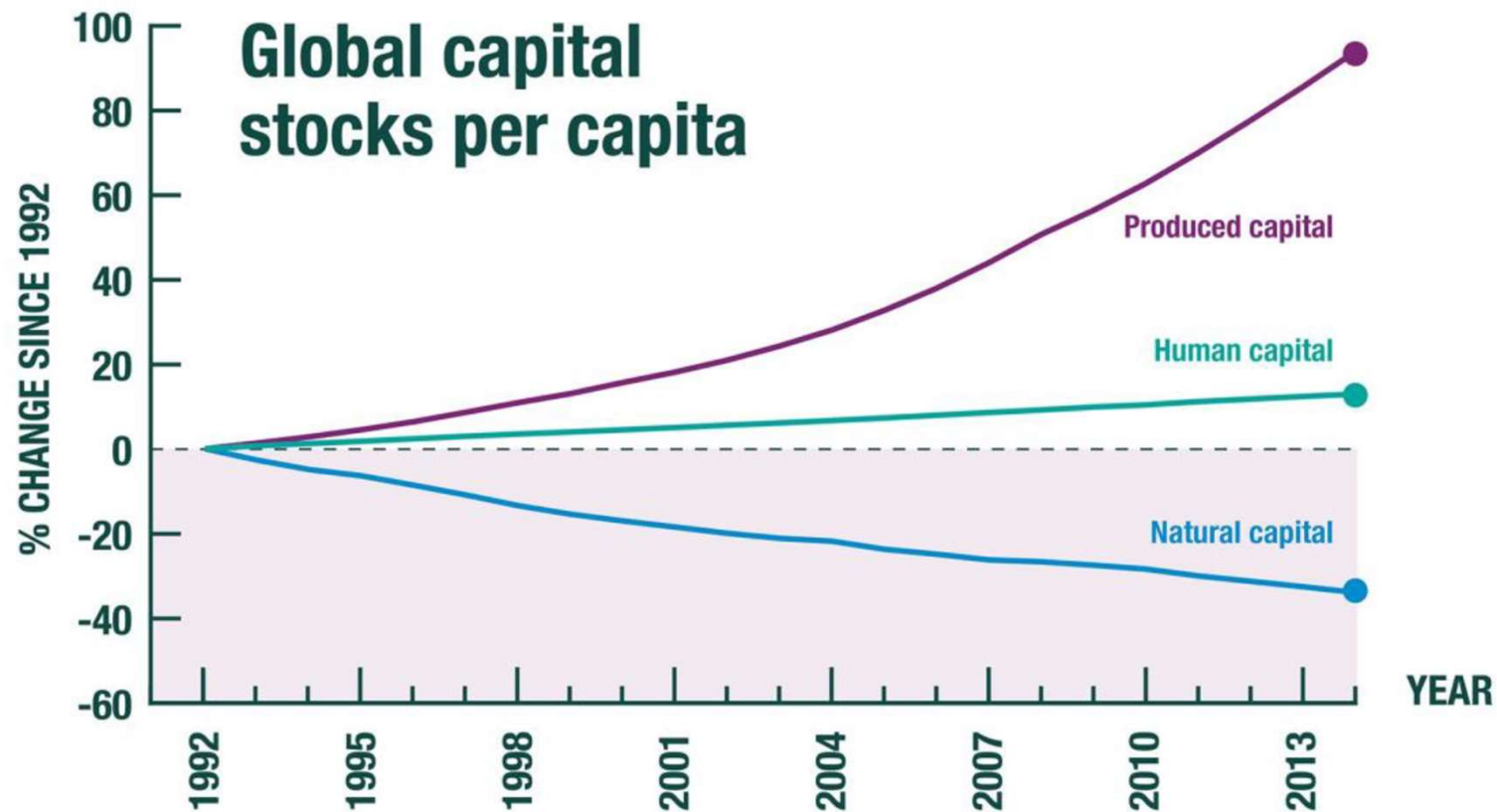
Luontopääoma

Luontopääoma kuvaa luonnon ja ekosysteemien tilaa.

Luonnon kantokyky voi ylikuormittuessaan romahtaa (ns. keikahduspisteet; esim. Itämeren kuolleet happikatoalueet).

Ekosysteemipalveluiden lisäksi luonnolla on itseisarvo (intrinsic value).

Tuotannollisen, inhimillisen ja luontopääoman globaali kehitys per capita – luontopääomaan on ”ali-investoitu”

Lähde: The Dasgupta Review, Interim Report

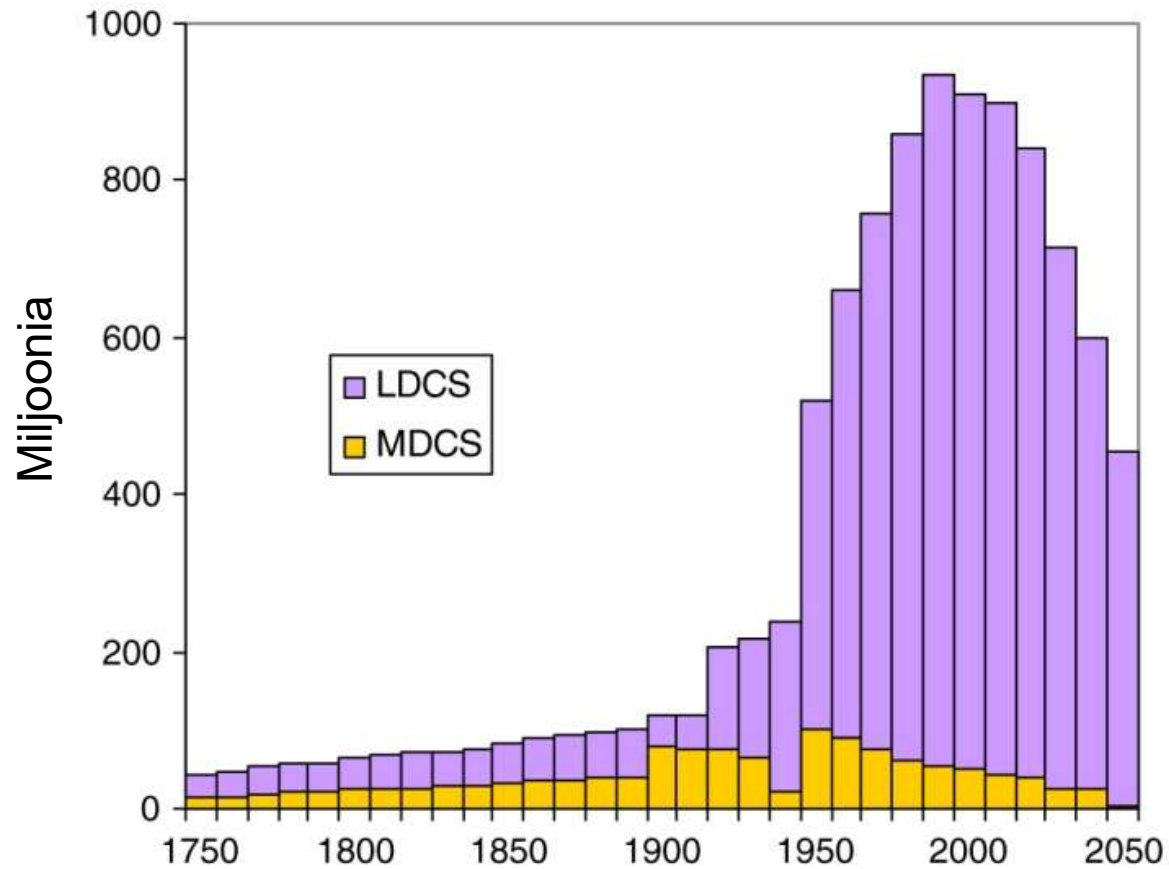
Luontopääoma, köyhyys ja eriarvoisuus

- Väestönkasvu suurinta vähiten kehittyneissä maissa, joissa materiaallinen kulutus ja elintaso niukinta
- Koulutus ja varallisuus
- Naisten asema

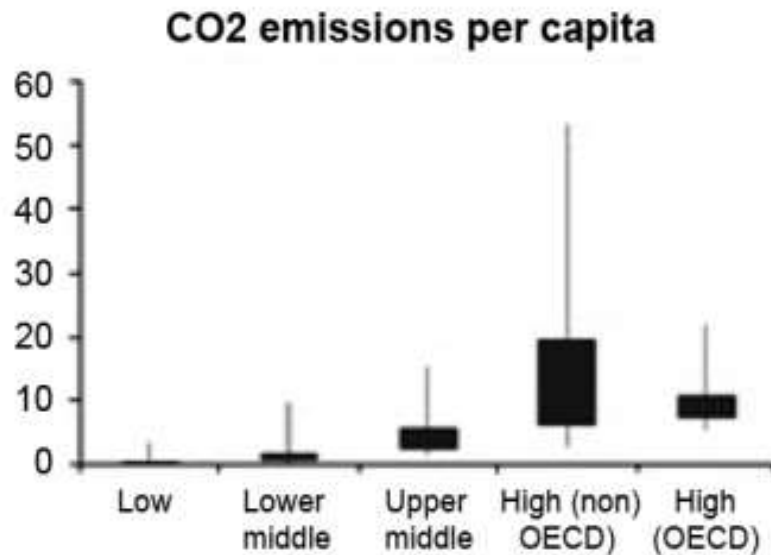
Väestönkasvu kehittyvissä maissa

LDCS = vähemmän kehittyneet maat

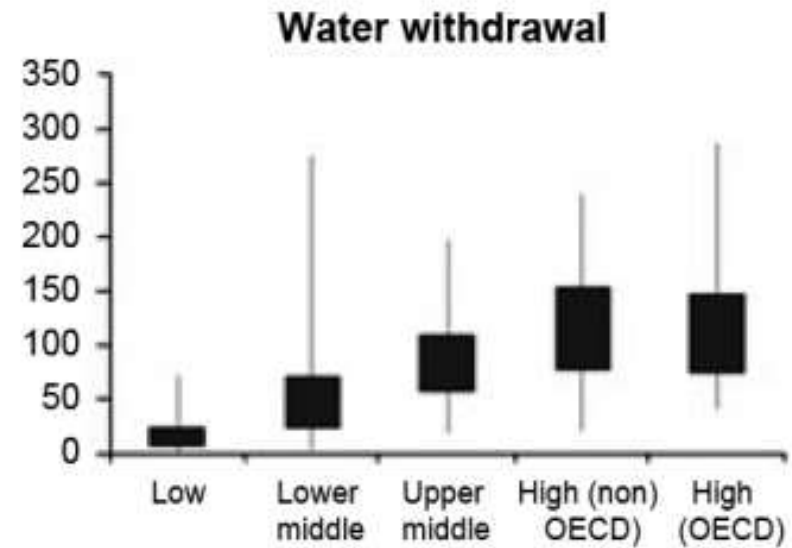
MDCS = enemmän kehittyneet maat

Ympäristö – ja luonnonvarakuormitus maaryhmittäin

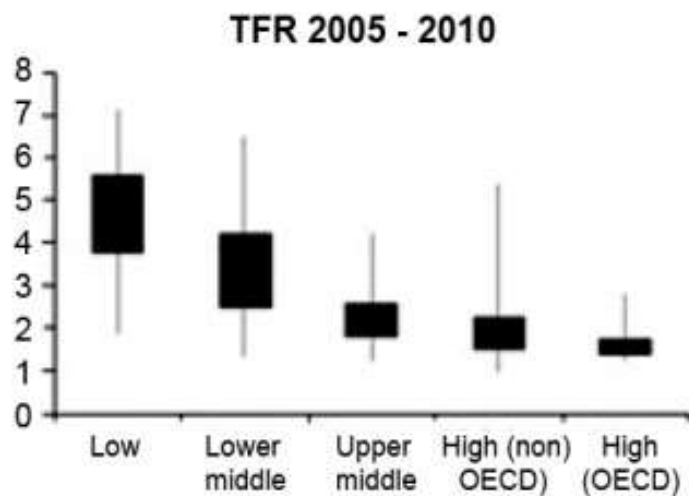

tonnia

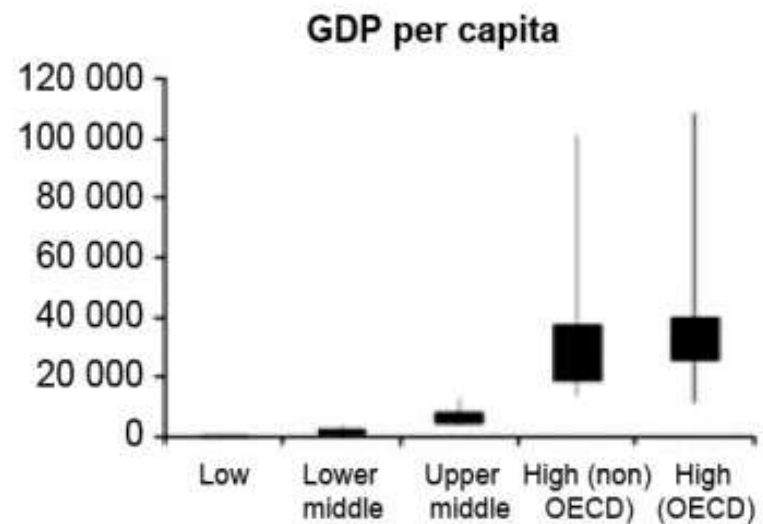

m3/asukas/vuosi

Kokonaishedelmällisyys- luku (TFR)

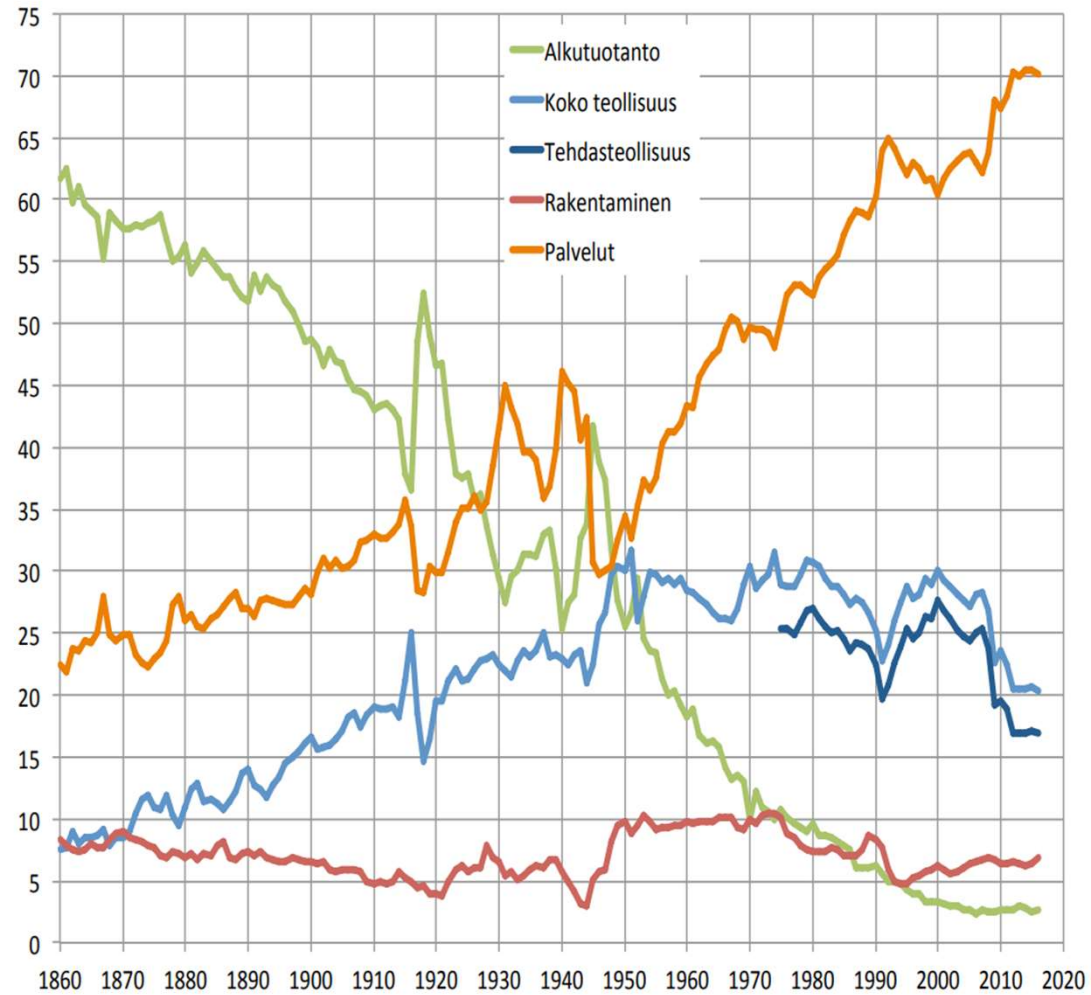

BKT/henkilö (2009 USD)

Suomen talouden elinkeinorakenteen muutos 1860-2020

Päätoimialojen %-osuus bruttoarvonlisäyksestä

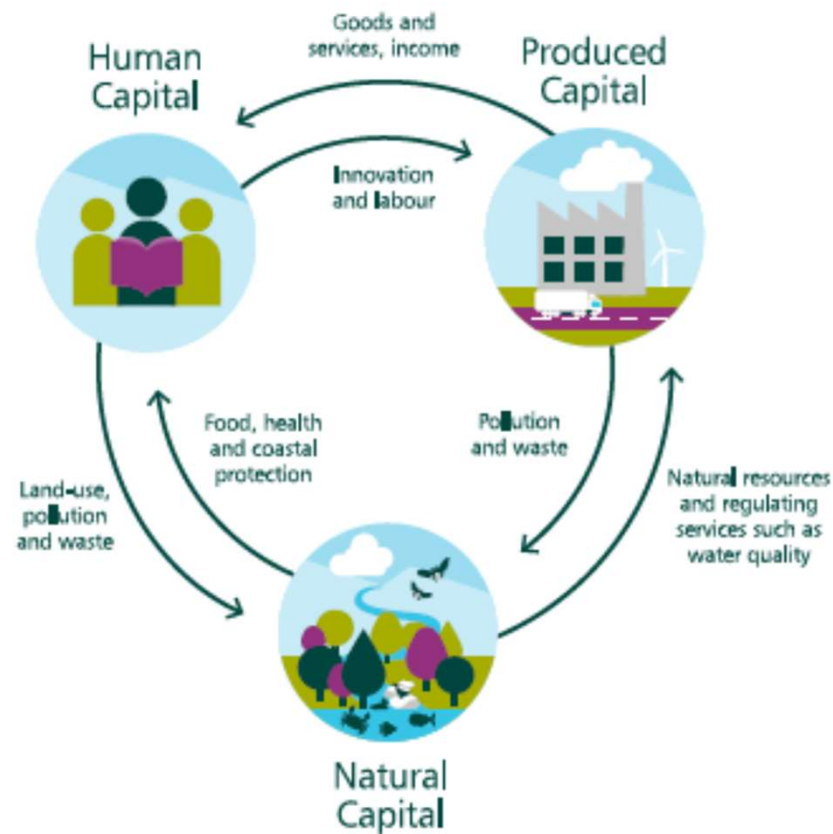

Lähde: Matti Pohjola, Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon aineistosta

Dasguptan raportin pääviesti

Luontopääoma on varallisuutta, jonka vaaliminen yhtä tärkeää kuin muiden vaurauden lähteiden.

Luonnon monimuotoisuus mahdollistaa myös talouden resilienssin ja ihmisten hyvinvoinnin.

Mitä tehdä?

- Taloustieteilijät ajattelevat että kannusteilla on väliä
– ihmiset (ja yritykset) muuttavat käyttäytymistään;
reagoivat esimerkiksi hintoihin
- Millaisia kannusteita päätöksentekijöiden tulisi
käyttää tavoitteiden saavuttamiseksi?
- Mitkä ovat kustannustehokkaimmat keinot?

Mitä opittavaa?

On ymmärrettävä globaalin luontopääoman hupenemisen mekanismit, syyt ja seuraukset

- Kaikki pääomalajit on huomioitava, kun arvioidaan investointien kokonaistaloudellista kannattavuutta.
- ”Kattava varallisuus” (inclusive wealth) ja yhteiskunnallinen kustannus-hyötyanalyysi työkaluiksi hyvinvoinnin muutosten mittaamiseen.
- Verotus, tuet ja muu säätely suunniteltava korjaamaan nykyisiä institutionaalisia puutteita, joiden vuoksi luontopääoma sivuutettu päätöksenteossa; myös kieltoja ja rajoitteita käytettävä silloin, kun kyseessä suuret riskit ja epävarmuus
- Yhteistyö kansainvälisten organisaatioiden kanssa

Kiitos!

Lähteitä

Ahlvik, L., Huhtala, A. (2021) Luonto – pääomamme, *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 117: 311-320.

https://www.taloustieteellinenyhdistys.fi/wp-content/uploads/2021/06/KAK_2_2021_WEB-177-186.pdf

Cleland, J. (2013) World Population Growth; Past, Present and Future, *Environmental and Resource Economics* 55:543-554.

Dasgupta, P. (2021) The Economics of Biodiversity: The Dasgupta Review, HM Treasury

Mace, G.M., Terama, E., Coulson, T. (2013) Perspectives on International Trends and Dynamics in Population and Consumption, *Environmental and Resource Economics* 55:545-568.

Pretty, J. (2013) The Consumption of a Finite Planet: Well-Being, Convergence, Divergence and the Nascent Green Economy, *Environmental and Resource Economics* 55:475-499.